

KANSALAIKOPISTOJA ALUEELLAMME 60V

JOKIHELMEN OPISTO

TOIMINTAKERTOMUS 2023

Jokihelmen opisto
Johtokunta 25.6.2024
rehtori Anu Hultqvist

Kansalaisopistotoiminta valtakunnallisesti

Kansalais- ja työväenopistoissa on opiskeltu 125 vuotta. Kansalaisopisto on Suomen suurin oppilaitosmuoto vuosittaisella yli 600 000 opiskelijalla ja yli 2 miljoonalla opetustunnilla. Suomessa on 174 kansalaisopistoa, joiden toiminta kattaa kaikki Suomen kunnat. Lain mukaan kansalaisopiston tarkoituksena on tukea ihmisten persoonallisuuden monipuolista kehittämistä ja aktiivista kansalaisuutta. Kansalaisopistoon ei tulla suorittamaan tutkintoa, vaan opinnot perustuvat elinikäiseen oppimiseen sekä ihmisen omaan haluun oppia ja kehittyä. Kansalaisopiston tavoitteena on turvata kaikille ja kaikkialla tasa-arvoiset elinikäiset oppimis- ja osallistumismahdollisuudet. Vapaan sivistystyön opetukseen voi osallistua kuka tahansa iästä, koulutustaustasta, asuinkunnasta tai kansallisuudesta riippumatta.

Kunnallisten kansalaisopistojen tulot koostuvat valtionosuudesta, kunnan maksuosuudesta ja kurssimaksutuloista. VOS-rahoituksen yksikköhinta määritetään vuosittain ja se muodostuu 90 % kiinteästä ja 10 % liikkuvasta osasta, jonka kriteereitä ovat muutokset opiston toiminta-alueen väestön kokonaismäärässä (70 %), työttömien määrässä (10 %), vieraskielisten (10 %) ja 63 vuotta täyttäneiden määrässä (10 %).

Jokihelmen opisto

Jokihelmen opisto toimii Haapavedellä, Oulaisissa, Kärsämäellä, Merijärvellä, Pyhännällä ja Siikalatvan kunnassa. Haapaveden kaupunki on isäntäkunta. Jokihelmen opisto on joustava, nykyhetkessä ja tulevaisuuden kehityksen sykkeessä oleva aktiivinen, vahva alueellinen ja väestön tarpeita ja toiveita kuunteleva oppilaitos. Vuosi 2023 oli Jokihelmen opiston **kuudestoista työvuosi ja alueen kansalaisopistotoiminnan 60. toimintavuosi**.

Jokihelmen opistolla on tärkeä rooli väestön sivistyksen, hyvinvoinnin ja elämänlaadun edistäjänä sekä alueemme elinvoimaisuuden tukijana. Jokihelmen opiston laaja vapaa sivistystyön opetustarjonta edistää ihmisen elämänikäistä oppimista ja persoonallisuuden kasvua, kokonaisvaltaista hyvinvointia ja yksilön elämää rikastuttavia sosiaalisia suhteita. Osallistuminen kursseille ennaltaehkäisee yksinäisyyttä ja syrjäytymistä sekä tukee yksilön toimintakykyä monipuolisesti. Itse tekemisen lisäksi taiteesta ja kulttuurista nauttimisen ja yleisönä olemisen kautta ihmisten elämänsisällöt rikastuvat ja elämäntarkoitus vahvistuu.

Kansalaisopistossa opiskeleminen ja harrastaminen perustuu vapaaehtoisuuteen ja on avointa kaikille ja kaikenikäisille. Vapaan sivistystyön opetus tarjoaa mahdollisuuksia elämyksiin, uusien asioiden kokeilemiseen, taiteeseen, elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen sekä monipuoliseen harrastamiseen. Vapaan sivistystyön tavoitteista ja sisällöistä päätetään paikallistasolla kuntien ja kuntalaisten tarpeita ja toiveita kuunnellen. Vapaa sivistystyö ei ole tutkintotavoitteista eikä sisältöjä säädellä laissa. Tämä mahdollistaa kurssitarjonnan ajankohtaisuuden, monipuolisuuden ja vaihtuvuuden eri vuosina. Digiosaamisen lisääntymisestä huolimatta kansalaisopisto-opetusta halutaan pääosin perinteisin lähiopetuksen keinoin.

Jokihelmen opistolla on kuvataiteen, kädentaitojen, musiikin ja tanssin taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän sekä tanssin taiteen perusopetuksen laajan oppimäärän järjestämislupa. Taiteen perusopetus on tavoitteellista opetussuunnitelmaan perustuvaa pääosin lapsille ja nuorille suunnattua eri taiteenalojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään sekä voi herättää kipinän hakeutua juuri sen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

Jokihelmen opiston strategia päivitettiin vuoteen 2025 ja hyväksyttiin johtokunnassa kesällä 2022. Visiomme on tuottaa iloa, hyvinvointia, sivistystä ja elämyksiä kaikenikäisille. Arvomme kiteytyvät: **Elämänikäinen oppiminen, Ihmisläheisyys ja osallisuus, Elämyksellisyys ja uuden luominen sekä Vastuullisuus**. Toiminnassamme korostuu ihmiskeskeisyys ja merkityksellisyys.

Ihmiskeskeisyys = Olemme aidosti kiinnostuneita ihmisten kokemuksista, tarpeista ja toiveista oppia uutta ja kehittyä. Jokainen meillä töitä tekevä on oman alansa osaaja ja tärkeä Jokihelmen opiston toiminnan kokonaisuudessa. Tuotamme personoituja ja oikea-aikaisia kursseja kuntalaisten hyväksi.

Merkityksellisyys = Tuotamme vapaan sivistystyön opetusta kurssilaisten tarpeiden ja toiveiden mukaan. Taiteen perusopetus on tavoitteellista eri taiteenalojen opetusta OPH:n tutkinnonperusteiden mukaisesti. Osallisuus ja kohtaamiset opiston kursseilla ovat tärkeitä. Tuotamme monenlaisia kulttuuritapahtumia ja elämyksiä kuntalaisille. Opintojemme jatkuvuus on tärkeää lapsen ja nuoren taidekasvatuksessa ja elämänsäällöissä. Elämänikäinen oppiminen ja yhdessä tekeminen on jokaisen oikeus ja mahdollisuus toteuttaa itseään, kehittyä ja saada sisältöä omaan arkeen.

Strategiset tavoitteet: Tuotamme oppimisen iloa, hyvinvointia ja elämyksiä kaikenikäisille; Olemme dynaaminen ja vastuullinen alueellinen kansalaisopisto; Olemme luotettava kumppani tulevaisuuden sivistys- ja hyvinvointikunnan kehittämisessä ja toteuttamisessa; Verkostoidumme aktiivisesti alueen muiden toimijoiden kanssa. Laadukkaat kansalaisopistopalvelumme lisäävät alueen elinvoimaisuutta, viihtyvyyttä ja vetovoimaa. Tavoitteemme on onnistua yhdessä kuntalaisten ja kuntien kanssa.

Tavoitteemme vuodelle 2023

1. Tuotamme oppimisen iloa, monipuolisia ja kurssilaisten tarpeita vastaavia, merkityksellisiä harrastus- ja oppimismahdollisuuksia sivistyksen, kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin, liikunnan, taiteen ja kulttuurin eri aloilla kaikenikäisille kuntalaisille: vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus.
2. Lisäämme alueen elinvoimaisuutta, viihtyvyyttä ja vetovoimaa: monipuoliset ja laadukkaat oppimis- ja harrastusmahdollisuudet, kulttuurin luominen ja elämysten tarjoaminen
3. Olemme merkittävä kunnan hyvinvointipalvelujen tuottaja keskustassa ja kylillä. Olemme lähellä ihmisten arkea ja elämää. Edistämme yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja sosiaalisia suhteita.
4. Opiston johtaminen, hallinto ja kehittäminen sekä taloudellinen tulos ja tilinpäätös ovat talous- ja toimintasuunnitelman mukaisia.

Opiston kehittämisen painoalueet 2023

1. Laadukkaan ja monipuolisen opetuksen turvaaminen osaavan henkilöstön kautta.
2. Henkilöstön työhyvinvoinnin, itsensä kehittämisen ja työhön sitoutumisen vahvistaminen mm. Jokihelmen opiston omien kurssien tarjoaminen opettajille, täydennyskoulutuksen tukeminen sekä Meri-Pohjolan opistopiiriin ja KOL:n kehittämishankkeisiin osallistuminen.
3. Aktiivinen osallistuminen tulevaisuuden sivistys- ja hyvinvointikuntien palveluiden kehittämiseen sekä yhteistyö ja verkostoituminen alueen järjestöjen ja muiden toimijoiden kanssa.
4. Organisaation ja toimintamallien uudistaminen toiminnan kehittämiseksi vastaamaan ajan ja talouden haasteisiin.

Miten olemme onnistuneet tavoitteissa ja kehittämisessä?

Olemme toimineet visiomme ja missiomme mukaisesti tarjoamalla monipuolisia ja ajankohtaisia vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen kursseja ja kurssisisältöjä lähi- ja etäopetuksella. Uusia kursseja on järjestetty lukuvuoden aikana kuntalaisten toiveiden mukaan. Kansalaisopiston merkitys ihmisten sosiaalisille kontakteille ja elämänlaadulle on tutkimuksin (Manninen 2018) sekä saamamme asiakaspalautteen perusteella merkittävää. Toimintamme aktivoi ihmisten arkea, edistää toimintakyvyn ylläpitämistä ja ennalta ehkäisee yksinäisyyttä.

Olemme toimineet strategisten tavoitteidemme ja arvojemme mukaisesti kehittäen Jokihelmen opiston johtamista ja hallintoa, asiakkaiden ja henkilöstön tasapuolista kohtelua ja kuntayhteistyötä toiminnan laadun parantamisessa. Olemme kiinnittäneet huomiota asiakaspalveluun olemalla helposti lähestyttävä ja luotettava toimija. Kohtaamisissa korostui asiakkaiden kuunteleminen ja aito vuorovaikutus. Kurssi-ilmoittautumisia tehdään paljon uusi.opistopalvelut.fi/jokihelmi sivuston kautta, mutta perinteinen puhelinilmoittautuminen on edelleen suosittua. Puhelinilmoittautumisen yhteydessä asiakas saa usein ohjausta oikean kurssin valitsemiseksi. Olemme uudistaneet nettisivut visuaalisesti ja teknisesti toimivammiksi. Asiakastiedottaminen on monipuolistunut ja lisääntynyt nettisivuillamme ja sosiaalisessa mediassa. Yhteistyö paikallislehtien kanssa on tiivistä. Paikallislehdet ovat uutisoineet opiston toiminnasta aktiivisesti sekä digi- että printtimediassa.

Olemme tietoisesti nostaneet taiteen perusopetuksen toiminnallista ja viestinnällistä imagoa. Kuvataidekoulun ja Tanssikoulun facebook-sivut yhdistettiin Taidekoulu Jokihelmi nimelle vuoden 2023 lopussa lisäämään laadukkaan ja monipuolisen taiteen perusopetuksen näkyvyyttä.

Tavoitteenamme on ylittää asiakkaan odotukset kurssisisällöissä ja kehittää palveluja yhdessä niiden käyttäjien kanssa kursseilla sekä ilmoittautumisten, peruutusten ja kurssilaskutuksen yhteydessä. Tätä tavoitetta tukee henkilökuntamme ammattitaitoinen vuorovaikutus- ja pedagoginen osaaminen sekä hallinto-ohjelma Hellewin ominaisuuksien hyödyntäminen mm. helppo netti-ilmoittautuminen, digitaalinen opinto-opas

ja kurssivalikoiman löytyminen sekä asiakasviestinnän tehostuminen. Opettajille Hel-
lewi tarjoaa paremman sähköisen päiväkirjan ja mobiiliversion käytettävyyden, jolloin
kirjaaminen helpottuu, reaaliaikaistuu ja opettajat voivat lähettää viestejä kurssilaisil-
le.

Olemme julkaisseet vuoden 2023 opinto-ohjelman erikseen kevät- ja syyslukukaudelle,
jotta pystymme seuraamaan toiminnan ja talouden kehitystä ja tekemään nopeasti
tarvittavia muutoksia. Olemme etsineet keinoja toimintakulujen karsimiseen esim.
matkakulujen huomiointi opettajarekrytoinnissa, tilojen tehokas käyttö, ryhmäkokojen
tarkistaminen sekä opinto-ohjelman julkaiseminen sähköisenä (ei paino- eikä postitus-
kuluja) ja tekemällä pienempinä tulosteina kirjastoihin ja asiakkaille. Olemme tiedot-
taneet kuntatiedotteissa ja paikallislehdissä.

Verkostoitumalla moniammatillisesti taiteenalat ja organisaatorajat ylittäen eri toimi-
joiden sekä järjestöjen kanssa voimme menestyä yhdessä ja tuottaa kunnille taloudel-
lisiä säästöjä. Esim. yhteistyö kuntien kirjastojen, vapaa-aika-, kulttuuri-, liikunta- ja si-
vistystoimen, yhdistysasiamiesten sekä eri yhdistysten ja järjestöjen kanssa on lisään-
tynyt määrällisesti jokaisessa kunnassa.

Palveluiden kehittämisen näkökulmasta olemme kiinnittäneet huomiota Jokihelmen
opiston rooliin ja tehtäviin tulevaisuuden sivistys- ja hyvinvointikunnassa. Jokihelmen
opistolla on ollut edustus kuntien HYTE-työryhmissä ja maahanmuuttajien kotouttami-
seen liittyvissä työryhmissä. Näemme tärkeänä joustavan ja aktiivisen reagoinnin yh-
teiskunnalliseen kehitykseen sekä kuntien ja kuntalaisten muuttuviin tarpeisiin. Osa
kunnista on painottanut lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa taiteen perusopetusta, osa työ-
ikäisiin ja ikääntyviin suunnattua vapaan sivistystyön opetusta mm. liikunnan ja koko-
naisvaltaisen hyvinvoinnin kurssit. Etä- ja verkkokoulutusten kautta voimme saavuttaa
myös uusia kurssilaisia, joilla ei ole mahdollisuutta osallistua lähiopetukseen tai jotka
haluavat opiskella ajasta ja paikasta riippumattomasti. Etä- ja verkko-opetukseen on
osallistunut kurssilaisia myös eripuolilta Suomea. Uutena yhteistyömuotona on rikos-
seuraamuslaitoksen kanssa tehtävä yhteistyö kuvataiteen ostopalvelukoulutuksen jär-
jestämisestä Kestilässä. Lasten ja nuorten ikäluokat pienenevät ja se näkyy pienempi-
nä kurssikokoina monella kurssilla. Suomen harrastamisen mallin kurssit koululaisille
ovat verottaneet osallistujia taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön kurseilta.
Kansallisten tutkimusten (Manninen 2018) ja saamamme asiakaspalautteen perusteel-
la uskomme, että laadukkaat kurssimme lisäävät alueen elinvoimaisuutta, viihtyvyyttä
ja vetovoimaa.

Asiakaspalautteiden perusteella lähiopetus on meillä ensisijainen osallistumismuoto,
mikä on tyypillistä maaseutumaisissa opistoissa. Korona-aika oli suuri digiloikka niin
opettajille kuin kurssilaisille. Verkkokursseja toteutui 16, joissa tunteja oli 305h. Erityi-
sesti liikunta- ja kieliopinnoissa tarjonta on monipuolistunut. Taito- ja taideaineissa on
nyt parempi valmius etä-, hybridi- ja verkko-opettamiseen ja niitä on hyödynnetty tar-
vittaessa lähiopetuksen rinnalla. Jokihelmen opiston kurseja toteutuu taajamissa ja
kylillä, mikä on arvokasta ja tavoitteidemme mukaista.

Jokihelmen opisto on merkittävä alueellinen työllistäjä ja kulttuurin tuottaja

Päätoimista henkilöstöä oli vuoden 2023 lopussa kaksitoista. Liikunnan päätoiminen opettaja aloitti elokuussa, mikä mahdollisti kurssitarjonnan monipuolistamisen. Käden- taitojen päätoiminen opettaja perui viran vastaanottamisen, minkä vuoksi kädentaitojen opetus on toteutettu kokonaan tuntiopettajuuksilla.

Tuntiopettajia / apuohjaajia / luennoitsijoita vuoden 2023 aikana on ollut 140 henkilöä. Toimeksiantosopimuksia tehtiin 18 eri yrityksen kanssa. Henkilöstöjohtaminen on tärkeä osa opiston hallinnollista työtä. Uskomme, että hyvällä henkilöstöjohtamisella luodaan edellytykset vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen uudistumiselle, osaavan henkilöstön työhön sitoutumiseen ja työhyvinvointiin sekä opiston toiminnan laadulle, tuloksellisuudelle, tehokkuudelle ja palvelukyvyille. Henkilöstömme on monitaitoista ja osaaminen laaja-alaista. Tuntiopettajista suuri osa työskentelee useammalle työnantajalle.

Vuoden 2023 aikana henkilöstön työhyvinvointia ja -tyytyväisyyttä edistettiin toimintamallien selkeyttämisellä ja opettajan oppaan päivittämisellä. Päätoimisella henkilöstöllä ja tuntiopettajilla oli mahdollisuus osallistua omaa opetusta ja toimintakykyä tukevaan Jokihelmen opiston ryhmäopetukseen maksutta, jos kurssilla oli tilaa. Luku- vuoden aloituskokous pidettiin Teams-etyhteydellä ja kokoustallenne oli katseltavissa kaksi viikkoa, mikä edisti osallistumisaktiivisuutta. Vuorovaikutusta on ollut myös ainekohtaisissa whatsapp-ryhmissä sekä henkilökohtaisen yhteydenoton keinoin. Hallinnollinen henkilöstö on toiminut osittain etätöissä vuoden aikana, mikä on lisännyt työtyytyväisyyttä.

Jokihelmen opisto on merkittävä kulttuurin tuottaja alueella. Oppilaskonsertit, taitoja taideaineiden näyttelyt, tanssi- ja teatteriesitykset sekä tapahtumat eri kunnissa toivat kaivattua kulttuurielämän vilkastumista. Yleisöä tilaisuuksiin osallistui 9 934 henkilöä. Palaute tilaisuuksista ja tapahtumista on ollut myönteistä.

Hanke- ja avustustoiminta

Jokihelmen opiston kehittämistoiminta v. 2023 on noudattanut Meri-Pohjolan opistopiiriin ERASMUS+, ESKOA ja JODY hankkeiden toteutusta. KOPUttaa hanketta ei ehditty aloittaa vuoden 2023 lopussa. Meri-Pohjolan opistopiiriin hankkeiden koordinaatiovastuu on Oulu-opistolla. Kumppanuuskampustoiminta on ollut pienimuotoista. Opintotieteliavustuksia jaettiin 11 000€ OPH:n kriteeristön mukaisesti.

ERASMUS+ Meri-Pohjolan opistopiiriin Erasmus+ -hankkeen tarkoituksena oli kehittää alueen kansalaisopistojen yhteistoimintaa ja vuorovaikutusta. Koulutuksen tarkoituksena oli hakea yhteistä hyvää palvelevia malleja ja toimintatapoja kouluttautumisen kautta. Hanke sai 17 liikkuvuutta eri opistojen työntekijöille. Tanssin ja teatterillemuksen opettaja Pia Varuhin-Palo osallistui kieli- ja kulttuurikoulutukseen Irlannissa kesäkuussa 2023. Lisätietoja <https://meripohjolanopistopiiri.fi/hanke/erasmus/>

ESKOA = EkososiaalinenSivistyskäsitysKansalaisOpistojenArjessa

Opetushallitus myönsi avustusta hankkeelle 83 682 € ja omarahoitus 14 768 €, yhteensä 98 450 €. Hankkeessa selvitetään, mitä tarkoittavat vst:ssä ekososiaalinen sivistyskäsitys, kulttuurinen ja sosiaalinen kestävä kehitys ja miten em. osaamista voidaan kehittää.

Hankkeessa tehdään opistoille kestävää elämäntapaa edistävään koulutukseen liittyvä esiselvitys. Pilotoidaan kestävä kehityksen mukaisia tapoja järjestää saavutettavaa matalan kynnyksen opetusta. Saadaan tietoa kestävä elämäntapaa edistävästä koulutuksesta (ilmastoahdistus, koronaeristys, sota aika), yhteinen pohja yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmalle, sitoumuksia kestävä elämäntapaa edistävän koulutuksen toteuttamiseen sekä ideakirja kulttuurisen ja sosiaalisen kestävä kehityksen mukaiseen toimintaan kansalaisopistoissa hyödyttäen taloudellista ja ekologisesti kestävä kehitystä.

Ehkäistään syrjäytymistä ja syrjintää, vaalitaan paikallista kulttuuria ja edistetään monikulttuurisuutta. Opistot ennakoivat, refleктоivat ja toteuttavat yhteistyössä uudistavaa oppimista prosessissa, jossa päätökset tehdään rakkaudesta ihmiseen ja ympäristöön. Lisätietoa <https://meripohjolanopistopiiri.fi/hanke/eskoa-ekososiaalinen-sivistyskasitys-kansalaisopistojen-arjessa/>

JODY = Jatkuva oppiminen digitalisoituvassa yhteiskunnassa -koulutushanke on alkanut 30.6.2022 ja avustuksen viimeinen käyttöpäivä on 31.12.2024. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus myönsi avustusta hankkeelle 56/1458/2022 160 186 €.

Hankkeella lisätään ja vahvistetaan kaikkien kansalaisopistojen toimintaan osallistuvien digitaatioita sekä tarjotaan tasapuoliset mahdollisuudet medialukutaidon kehittämiseen ja tietoturvan lisäämiseen. Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat Järvi-Saimaan kansalaisopisto, Pudasjärven kansalaisopisto, Sipoon opisto, Suomenselän kansalaisopisto, Tornion kansalaisopisto ja Oulu-opisto. Hanketta rahoittaa JOTPA, jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskus.

Hankkeen tavoitteet:

Tavoite 1.Tieto- ja viestintäteknologia taitojen elinikäinen oppiminen

Tavoite 2.Medialukutaito

Tavoite 3.Tietoturvan terävöittäminen ja digiosallisuuden lisääminen yleisesti, ja erityisesti opistojen henkilökunnalle.

Hankkeen osallistujatavoite on hakemuksessa 1150, josta tulee saavuttaa vähintään 75%. Hankkeen aikana järjestetään erilaisia koulutuksia ja luentoja.

Lisätietoja <https://meripohjolanopistopiiri.fi/jody/>

Kansalaisopisto-opetuksen pedagogiikka uudistuu-KOPUttaa (25/4887/2023)

Opetustoimen henkilöstökoulutus, rahoittajana Opetushallitus: avustus 53 150 € Käyttöaika: 13.12.2023 – 31.12.2025.

Hankkeessa tuodaan linjakkuutta ja monipuolisuutta vapaatavoitteisten opintojen pedagogiikkaan, jotta tulevaisuuden osaamistarpeisiin pystytään vastamaan paremmin opiskelijan ja oppilaitoksen näkökulmasta tukien opettajan hyvinvointia ja työssä py-

symistä. Hankkeella tuetaan hallituksen koulutuspoliittisten uudistusten toimeenpanoa (osaamisperusteisuus, Koski-lainsäädäntömuutos), jatkuvan oppimisen edistämistä, muutuskäyväkkyyttä ja arviointiosaamista. Toiminnoilla tuetaan pitkien välimatkojen maassa henkilöstön yhdenvertaisia mahdollisuuksia kehittää osaamista ja työhyvinvointia koko työuran ajan.

Meri-Pohjolan opistopiirin yhteisen taiteen perusopetuksen opetussuunnitelman päivittäminen osaamisperusteiseksi

Projektikoordinaattori Tarja Takala-Hotti päivitti opistopiirin yhdessä tehdyn opetussuunnitelman opistopiirin ollessa toimeksiantajana ja palkkaajana marras-joulukuussa 2023. Opetussuunnitelmaan muokattiin osaamisperusteiseen opetukseen liittyvät aine- ja koulutuskokonaisuuskohtaiset osaamisen tavoitteet ja arviointikriteerit. Koulutuskokonaisuuksiin lisättiin opintopisteet laajuuden määritelmänä. Opetussuunnitelmaan lisättiin ohjeita osaamisperusteisen taiteen perusopetuksen järjestämiseen liittyen.

Kumppanuuskampus-yhteistyö on Haapaveden Opiston, Haapaveden lukion, Jokilaaksojen musiikkiopiston ja Jokihelmen opiston yhteistoimintaa. Yhteistyön tavoitteena on toimintamalli, Kumppanuuskampus, joka tähtää oppilaitosrajat ylittävän yhteistyön ja kumppanuuden toteuttamiseen ja yhteistyön tiivistämiseen. Vuonna 2023 on ylläpidetty yhteistyötä ja suunniteltu tukevia kehittämishankkeita sekä aloitettu yhteisen tassa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman päivytystä.

Opintoseteliavustus

Opintosetelihanke onnistui opistossamme hyvin. Hankkeeseen saimme avustusta 11 000 €. Seteleiden haku-aika oli elo-marraskuun aikana 2022. Seteleitä haki yhteensä 517 opiskelijaa ja niitä jaettiin 440 kpl. Kaikki setelit tuli käytettyä. Opintosetelitalennukset myönnettiin keväen 2023 kurssimaksuihin. Eniten seteleitä käytettiin taitoaineisiin 151 kpl, toiseksi eniten liikunta ja urheilu 145 sekä kolmanneksi kieli- ja kulttuuriaineisiin 144 kpl. Setelien saajista valtaosa oli naisia 75 % (329 kpl) ja miehiä 25 % (111 kpl). Setelin arvo oli 25 € ja seteleitä jaettiin 440 kpl eli koko avustus 11 000 € käytettiin kurssilaisten avustamiseen.

Suurin osa setelin saaneista olivat eläkkeellä olevia ja senioreita yli 63-vuotiaita (213 kpl). Toiseksi eniten seteleitä saivat alhaisen pohjakoulutuksen omaavia henkilöitä (147 kpl). Työttömiä setelien saajia oli vain (8 kpl). Osa työttömistä käyttää hyväkseen Jokihelmen opiston työttömyysalennuksen 50% kurssimaksusta eikä siten hae opintoseteliä. Maahanmuuttajien määrä oli jatkanut kasvuaan edellisistä vuosista (28 kpl). Opintosetelit jaetaan OPH:n määrittämän kriteeristön perusteella. Vuonna 2023 haettiin OPH:n opintoseteliavustusta ja saatiin 10 950 €, mikä mahdollistaa tuen alueemme kohde-ryhmään kuuluvalle väestölle keväällä 2024.

MITTARIT

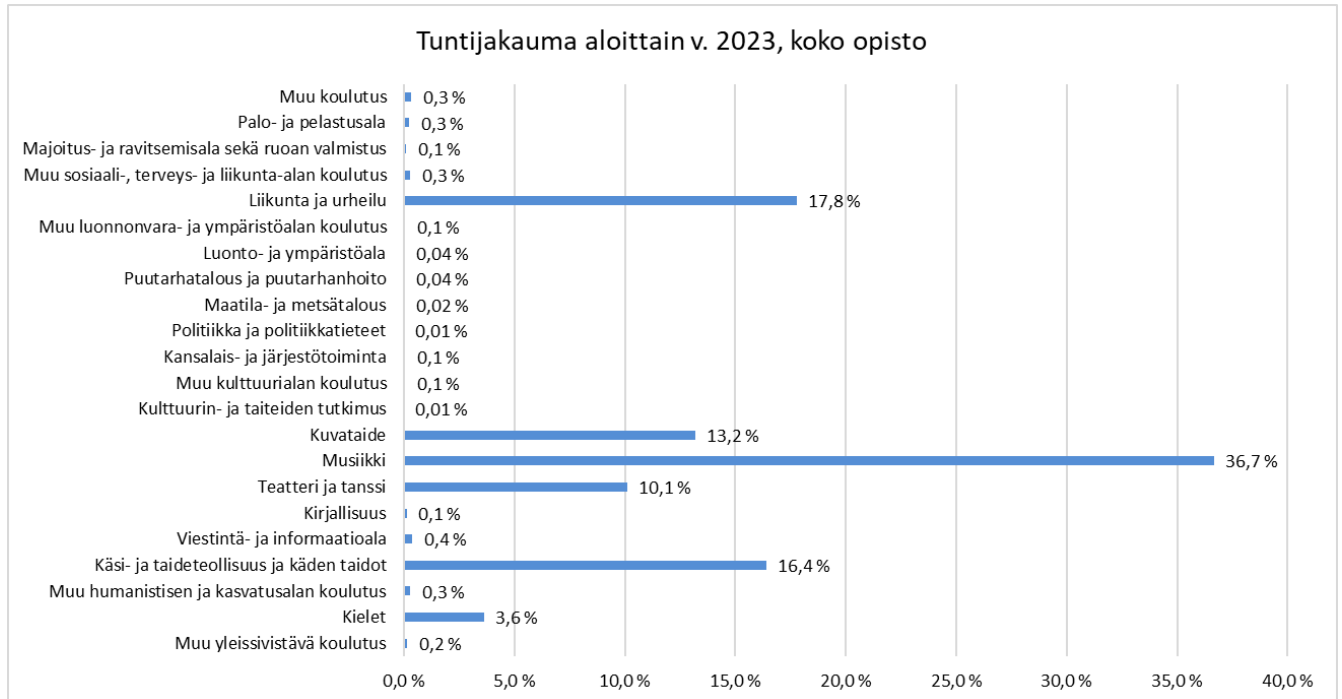
ASIAKAS- JA SUORITUSKYKYTULOSTEN MITTAAMINEN

Tunnusluku	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Asiakkuuden tunnusluvut					
opiskelijoiden lukumäärä (netto)	4005	3878	3169	5630	3312
opiskelijoista miehiä (%)	21,2	15,4	22,9	30	26,4
taiteen perusopetuksen opiskelijoiden lukumäärä	590	677	461/864	600	881
opiskelijoiden lukumäärä (brutto)	7753	5338	9896	13240	12864
Osallisuutta kuvaavat tunnusluvut					
opiskelijoiden määrä (%) alueen väestöstä	16,5	16,1	13,3	23	14,1
vapaan sivistystyön tunnit / asukas	0,60	0,54	0,66	0,75	0,68
Opiston perustehtävän toteutuminen					
vapaan sivistystyön tuntimäärä	14682	13126	15691	17580	15990
taiteen perusopetuksen tuntimäärä	2725	2566	2827	3300	2795
Opistokohtaiset kustannustehokkuuden tunnusluvut					
nettotuntihinta (ylläpitäjän/kuntienmaksuosuus/tuntimäärä)	33,65	40,58	37,82	40,65	37,82
bruttotuntihinta (kaikki menot /tuntimäärä)	69,77	78,93	98,67	77,34	75,70
Osuudet tuloista					
valtionosuus %	45,8	51,26	43,81	39	43,13
ylläpitäjän/sopimuskuntien maksuosuus %	34,3	31,33	37,57	39	37,72
kurssimaksutulot %	17,7	15,25	18,63	20	16,94
muut tulot %	2,3	2,14	-	2	2
hankerahoitus	9000	9000	9000	11000	11000
talousarvion toteutuminen %	86,8	84,9	99,2	100	92,3

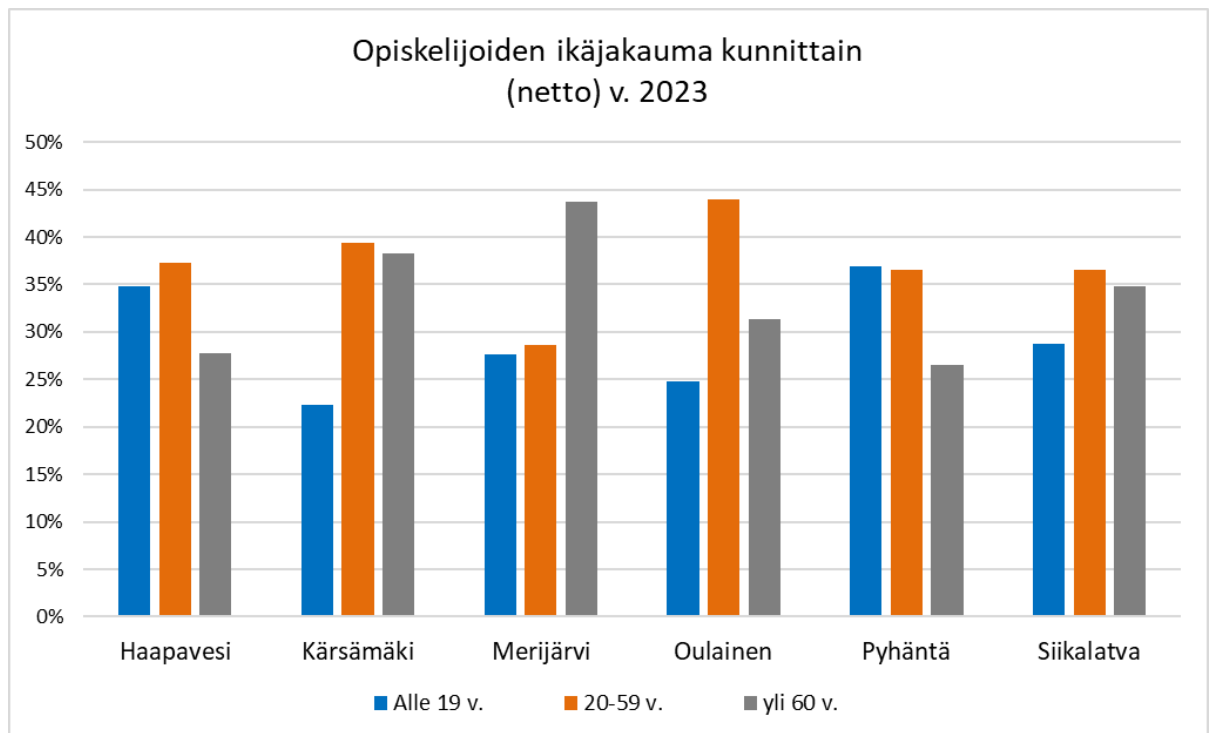
Opetustuntien jakautuminen aloittain kunnissa v. 2023

Aine	Haapavesi	Kärsämäki	Merijärvi	Oulainen	Pyhäntä	Siikalatva
Muu yleissivistävä koulutus	0,03 %					0,7 %
Suomi	1,7 %	1,6 %		2,3 %		
Ruotsi				0,5 %		
Englanti	1,0 %			1,9 %		
Saksa				1,2 %		
Venäjä	1,9 %			0,2 %		
Espanja				1,4 %		
Muut kielet	0,4 %			0,5 %		
Muu humanistisen ja kasvatustieteiden koulutus				1,2 %		
Käsi- ja taideteollisuus ja käden taidot	13,1 %	19,3 %	24,6 %	17,7 %	6,8 %	19,7 %
Viestintä- ja informaatioala	0,4 %			1,1 %		
Kirjallisuus				0,5 %		
Teatteri ja tanssi	19,0 %	3,4 %		6,1 %	6,6 %	9,3 %
Musiikki	37,1 %	43,2 %	29,1 %	33,8 %	41,6 %	34,7 %
Kuvataide	8,8 %	7,0 %	22,4 %	19,1 %	22,6 %	11,8 %
Kulttuurin- ja taiteiden tutkimus				0,1 %		
Muu kulttuurialan koulutus				0,3 %		
Kansalais- ja järjestötoiminta	0,2 %					
Politiikka ja politiikkatieteet	0,04 %					
Maatila- ja metsätalous				0,1 %		
Luonto- ja ympäristöala	0,1 %			0,1 %		
Puutarhatalous ja puutarhanhoito						0,2 %
Muu luonnonvara- ja ympäristöalan koulutus						0,3 %
Liikunta ja urheilu	14,6 %	24,8 %	23,5 %	11,0 %	21,8 %	23,3 %
Muu sosiaali-, terveys- ja liikunta-alan koulutus	0,3 %	0,2 %	0,4 %	0,4 %	0,6 %	0,1 %
Majoitus- ja ravitsemisala sekä ruoan valmistus		0,5 %		0,1 %		
Palo- ja pelastusala	0,8 %					
Muu koulutus	0,7 %			0,6 %		

Opetustuntien jakautuminen aloittain Jokihelmen opistossa v. 2023

Opiskelijoiden ikäjakauma kunnittain Jokihelmen opistossa v. 2023

Jokihelmen opiston opetuspaikkojen määrät v. 2023

KUNTA			
	Taajama	Haja-asutusalue	Opetuspaikat yhteensä
Haapavesi	13	8	21
Kärsämäki	11	4	15
Merijärvi	4	0	4
Oulainen	9	6	15
Pyhäntä	7	1	8
Siikalatva	20	6	26
Yhteensä	64	25	89

TAITEEN PERUSOPETUS

Taiteen perusopetus on koulun ulkopuolista ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua taidekasvatusta. Eri taiteenaloilla annettava taiteen perusopetus etenee tavoitteellisesti tasolta toiselle ja antaa oppijalle valmiuksia ilmaista itseään sekä hakeutua alan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen. Opetus noudattaa koulutuksen järjestäjän hyväksymiä opetussuunnitelmia, jotka perustuvat OPH:n valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin. Johtokunta on hyväksynyt taiteen perusopetuksen opetussuunnitelmat 26.6.2018.

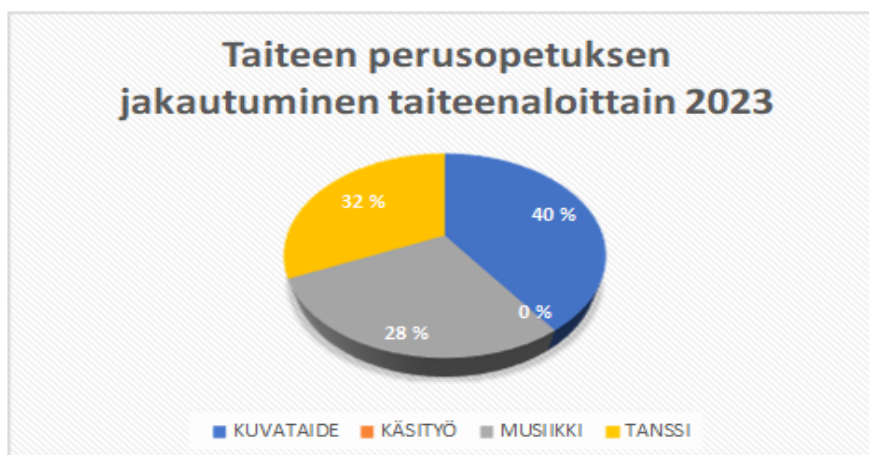
Jokihelmen opisto järjestää **musiikin, tanssin ja kuvataiteen taiteen perusopetusta yleisen oppimäärän mukaan** sekä **tanssin taiteen perusopetusta myös laajan oppimäärän mukaan**. Lisäksi on järjestämislupa kädentaitojen taiteen perusopetukseen. Vuoden 2023 lopussa Jokihelmen opiston Kuvataidekoulu ja Jokihelmen opiston Tanssikoulu yhdistyivät Taidekoulu Jokihelmeksi, mikä nostaa taiteen perusopetuksen toiminnallista ja viestinnällistä imagoa. Taidekoulu Jokihelmi lisää laadukkaana ja monipuolisen taiteen perusopetuksen näkyvyyttä mm. sosiaalisessa mediassa. Vuonna 2023 Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän päättötodistuksia annettiin kuvataiteessa 8 kpl ja tanssissa 7 kpl.

Taiteen perusopetuksen tuntimäärä oli v. 2023 yhteensä 2795 tuntia mikä on 17,5% kaikista tunneista. Lisäksi varhaisiän opintoja toteutettiin 103 tuntia.

Taiteen perusopetuksen tuntimäärät kunnittain ja aloittain v. 2023

KUNTA	KUVATAIDE	KÄSITYÖ	MUSIIKKI	TANSSI&TEATTERI	YHTEENSÄ
Haapavesi	284	0	457	723	1466
Kärsämäki	30	0	51	0	81
Merijärvi	120	0	48	0	168
Oulainen	270	0	124	160	554
Pyhäntä	145	0	90	0	235
Siikalatva	271	0	20	0	291
Yhteensä	1137	0	846	844	2 795

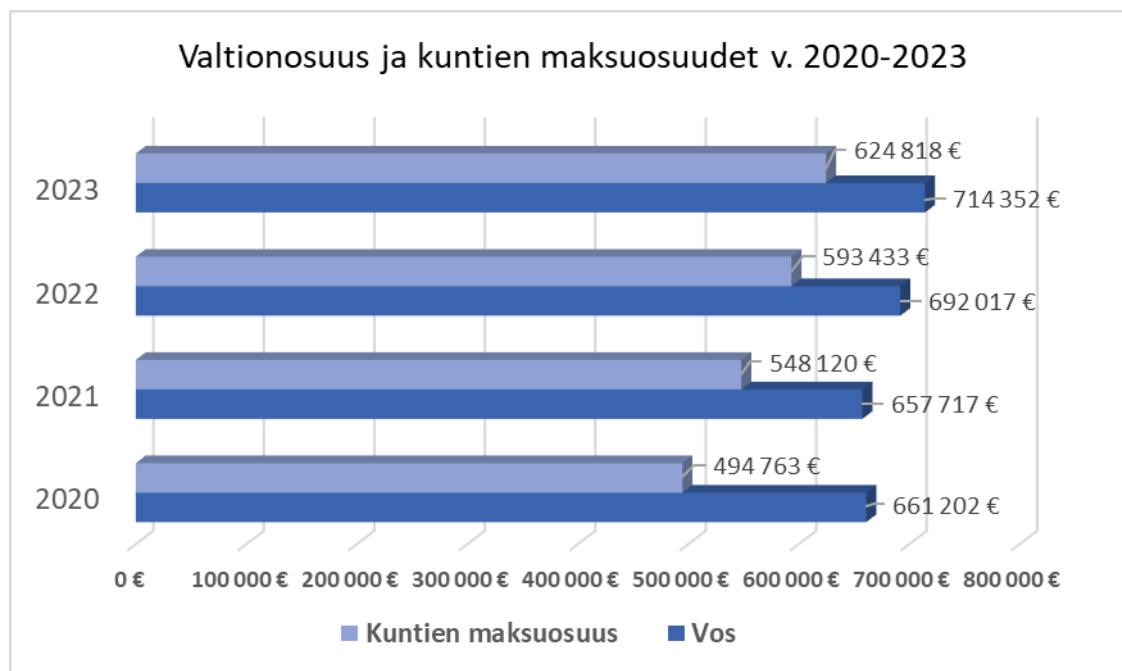
Taiteen perusopetuksen jakautuminen aloittain Jokihelmen opistossa v. 2023

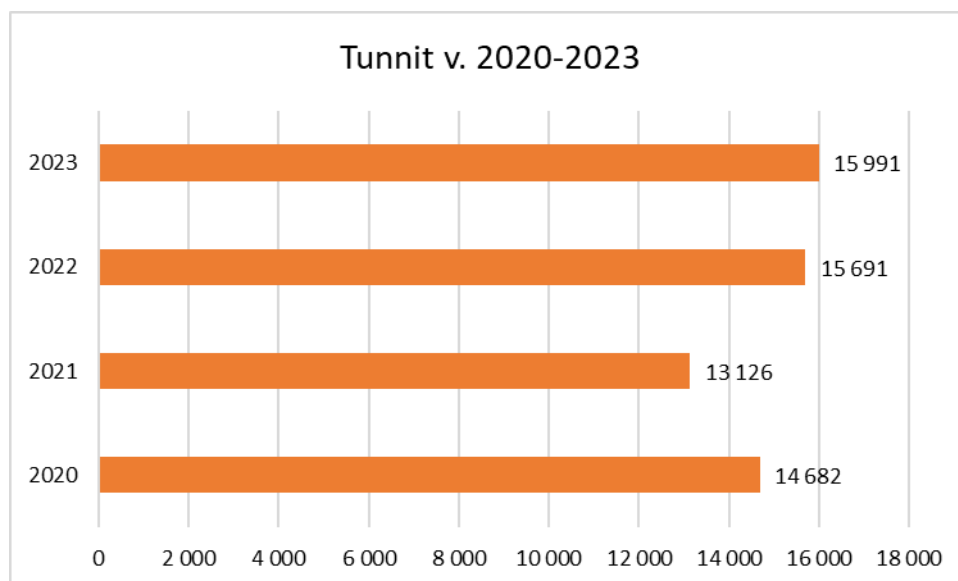
OPISTON TALOUS

Kurssimaksujen osuus tuloista oli 17 %. Kurssimaksuja kompensoitiin opintoseteleillä. Kuntien maksuosuus oli keskimäärin 38 % tuloista, valtion osuus oli 43 % ja muut tulot 2%. Oppitunnin keskituntihinta oli v. 2023 netto 37,82 € ja brutto 75,70 €.

Valtionosuus ja kuntien maksuosuudet v. 2020–2023

Tunnit v. 2020–2023

HENKILÖSTÖ JA JOHTAMINEN

Jokihelmen opistossa työskentelee kaikilla opetettavilla taiteen perusopetuksen aloilla pedagogisesti pätevä päätoiminen opettaja.

Johtaminen

Anu Hultqvist, rehtori

Maarit Myllykangas, talous- ja koulutussuunnittelija

Arto Leponiemi, suunnittelijaopettaja ja musiikki

Päätoimiset opettajat

Kirsti Ervasti, musiikki

Maria Keckman, kuvataide

Marjut Lustig, kuvataide

Anu Sankilampi, liikunta

Pia Varuhin-Palo, esittävä taide

Tuntiopettajat, vähintään 16 t/vko

Timo Hannula, musiikki

Hanna-Leena Mäyrä, musiikki

Tuntiopettajia on palkattu palvelutarpeen mukaan.

Jokihelmen opistossa opetti 140 tuntiopettajaa / luennoitsijaa sekä toimeksiantosopimus tehtiin 18 yrityksen kanssa.

Opistosihteerit

Jaana Autio

Anniina Jyrinki

Noora-Maria Närhi

Laura Palokangas

Osastonjohtajat

Matti Saaranen, Pyhäntä

KULTTUURIPERINTEEN SÄILYTTÄMINEN JA KULTTUURIN TUOTANTO

Jokihelmen opisto on tuottanut tai ollut yhteistyössä tuottamassa alueelle erilaisia konsertteja, näyttelyitä, tapahtumia ja esityksiä. V. 2023.

Omat ja eri yhteistyökumppaneiden kanssa järjestetyt kulttuuripalvelut v. 2023

KULTTUURIPALVELU	PALVEUJEN MÄÄRÄ 2023	PALVELUJEN KÄYTTÄJIEN MÄÄRÄ 2023
Tanssiesitykset	4	1250
Teatteriesitykset	9	720
Konsertit	28	2113
Näyttelyt	8	4398
Muut tilaisuudet	17	1453
Matkat	2	
Yhteensä	68	9934

1.7 SOPIMUSKUNTIEN RAHOITUSOSUUDET

Kunta	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Haapavesi	163 213	146 121	173 211	211 475	191 441
Kärsämäki	65 349	37 139	74 384	74 414	77 182
Merijärvi	19 489	19 017	16 188	26 506	18 654
Oulainen	143 349	197 391	170 149	224 800	173 290
Pyhäntä	30 910	41 695	47 842	51 303	42 070
Siikalatva	98 144	106 757	111 659	142 000	122 181
Yhteensä	494 763	548 120	593 433	730 498	624 818

1.8 SOPIMUSKUNTIEN VALTIONOSUUDET

Kunta	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Haapavesi	252 772	248 199	245 757	238 734	248 596
Kärsämäki	66 622	72 441	80 270	66 016	69 395
Merijärvi	21 300	20 577	19 858	19 907	20 925
Oulainen	138 378	142 397	158 382	163 321	171 680
Pyhäntä	51 623	46 334	43 591	53 326	56 056
Siikalatva	130 506	127 769	144 159	140 508	147 700
Yhteensä	661 202	657 717	692 017	681 811	714 352

1.9 OPETUSTUNNIT

Kunta	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Haapavesi	4 547	3 978	4490	5 200	4794
Kärsämäki	1 823	1 363	2187	2 300	2166
Merijärvi	451	411	418	580	536
Oulainen	3 597	3 372	3866	4 100	3885
Pyhäntä	990	1 101	1210	1 400	1173
Siikalatva	3 274	2 901	3520	4 000	3397
Tilaukskurssit					40
Yhteensä	14 682	13 126	15 691	17 580	15 991

JOKIHELMEN OPISTON TALOUSLUKUJA V. 2023 EUROINA

Vapaan sivistystyön opetus

Kunta	Asukas-luku 31.12.	Tunnit	Kunnan netto- osuus	Valtion-osuus	Lukukausi- maksut	Oppitunnin bruttohita	Oppitunnin netto- tuntihinta	Kunnan netto-osuus/ asukas	Kunnan netto-osuus/ opiskelija	Kunnan netto-osuus/ kurssilainen	Hallinto- kustan- nukset	Kurssi- maksut/ oppitunti	Valtion- osuus/oppitunti	Kurssilaiset (netto)	Kurssilaiset (brutto)
	2023														
Haapavesi	6475	4794	191 441 €	248 596 €	89 895 €	89,73 €	39,93 €	29,57 €	210,84 €	44,57 €	72 350,29 €	18,75 €	51,86 €	908	4 295
Kärsämäki	2441	2166	77 182 €	69 395 €	41 839 €	70,72 €	35,74 €	31,71 €	191,62 €	50,01 €	24 833,10 €	19,32 €	32,04 €	404	1 548
Merijärvi	1055	536	18 654 €	20 925 €	7 041 €	61,33 €	34,80 €	17,68 €	169,58 €	101,38 €	7 402,18 €	13,14 €	39,04 €	110	184
Oulainen	6975	3885	173 290 €	171 680 €	66 720 €	77,97 €	44,60 €	24,84 €	245,11 €	44,14 €	61 366,42 €	17,17 €	44,19 €	707	3 926
Pyhäntä	1646	1173	42 070 €	56 056 €	20 009 €	78,44 €	35,87 €	25,56 €	173,84 €	50,56 €	20 057,51 €	17,06 €	47,79 €	242	832
Siikalatva	4930	3397	122 181 €	147 700 €	55 133 €	76,02 €	35,97 €	24,78 €	182,91 €	58,77 €	52 770,34 €	16,23 €	43,48 €	668	2 079
Muu kunta														273	
Tilaukskurssit		40													
Yhteensä	23522	15990	624818 €	714 352 €	280 637 €						238 780 €			3 312	12 864
Keskiarvo						75,70 €	37,82 €	25,69 €	195,65 €	58,24 €		16,94 €	43,07 €		